

Miljø & Biodiversitet
J.nr. 17-1224-000003
Ref. KBK
Den 18. oktober 2017

Orientering om udkast til ny bekendtgørelse om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder

Landbrugsstyrelsen har sendt udkast til ny bekendtgørelse om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder i høring med høringsfrist **mandag den 6. november 2017**.

Baggrund

Erfaringerne fra de tre ansøgningsperioder i 2017 for de målrettede efterafgrøder viser, at den anvendte prioriteringsmodel ikke sikrer en optimal placering af efterafgrøder. Dette skyldes, at puljen, der kunne ansøges, var styret på hele kystvandoplandet. Derfor kunne de enkelte ID15-områder søge så længe, der var midler i kystvandoplandet. De kunne derfor søge mere end der reelt var behov for i det pågældende ID15-område. Dette betød i forhold til grundvand, at nogle ID15-områder udlagde mere end indsatsbehovet foreskrev, da der stadig var midler til rådighed. Dette førte flere steder til, at andre ID15-områder i samme kystvandopland ikke kunne dække deres grundindsats, da puljen for kystvandoplandet var brugt op. Derudover betød prioriteringsmodellen, at et ID15-område med grundvandsindsats kan søge gennem hele ansøgningsperioden. Det er dog ikke optimalt, da der ikke skelnes mellem, om det pågældende ID15-område har høj eller lav retention. Der er således risiko for, at en større del af efterafgrøderne til opfyldelse af behov til kyst bliver placeret i ID15-områder med høj retention. Ved denne placering bidrager de mindre til at reducere udledningen til kyst, end hvis de var placeret i områder med lav retention.

I 2018 indføres der derfor en prioriteringsmodel med to ansøgningsperioder, hvor indsatsen styres på ID15-områdeniveau, hvilket i højere grad vil sikre en optimal udlægning af efterafgrøder i forhold til at nå indsatsbehovet både til grundvand og kystvand.

ID15-område et område, der er beliggende inden for et kystvandopland, og som er afgrænset som vist i Miljø- og Fødevareministeriets Internet Markkort (IMK). Et ID15-område er identificeret ved et områdenummer.

De foreslåede ændringer

§ 1 (Ordningens indhold)

Ifølge stk. 1 omhandler den nye bekendtgørelse målrettede efterafgrøder, der etableres i 2018. Stk. 1, der svarer til den gældende § 1, stk. 2, er endvidere ændret som følge af, at de her omhandlede efterafgrøder i finansloven for 2018 vil være benævnt "målrettede efterafgrøder". I finansloven for 2017 var efterafgrøderne benævnt "kompenserende efterafgrøder".

§ 2 (Definitioner)

Ændring af definitionen af ansøgt areal er en præcisering af, at der skal være ansøgt om tilskud for arealet i Fællesskema. Det samlede ansøgte areal opgøres således på grundlag af registreringerne i Fællesskema. Denne præcisering skal ses i sammenhæng med nye bestemmelser. Dels bestemmelser, der fastsætter, at arealer, der ikke er ansøgte arealer, i forbindelse med kontrol på stedet anses som tilskudsberettigede, når nærmere anførte betingelser er opfyldt. Dels bestemmelser, der giver mulighed for at undlade at indlægge ændringer i Fællesskema i tilfælde, hvor placeringen af de målrettede efterafgrøder ændres, når nærmere anførte betingelser er opfyldt. De nye bestemmelser er omtalt nedenfor under "Betingelser for tilskud", afsnittet "Kontrol på stedet" og under "Oplysningspligt".

Definitionen af ansøgt mark er ændret tilsvarende.

Et konstateret areal er det areal af et ansøgt areal eller en ansøgt mark, for hvilket betingelserne for tilskud er opfyldt. Definitionen af konstateret areal udvides til også at omfatte de arealer, der ikke er ansøgte arealer, og som i forbindelse med kontrol på stedet anses som tilskudsberettigede, når nærmere anførte betingelser er opfyldt.

§§ 5-7 (Ansøgning om tilskud)

Den gældende § 5 er ændret og opdelt i tre paragraffer (§§ 5-7).

§ 5 omhandler de to ansøgningsperioder, det ønskede antal hektar med målrettede efterafgrøder samt fastlæggelse af det ID15-område, som en ansøgt mark er beliggende i.

§ 6 omhandler bestemmelser om indgivelse af ansøgning og om Fællesskema. Ansøgning om tilskud skal indgives i 2018.

§ 7 omhandler "først til mølle-princippet".

MFO-randzoner og MFO-markbræmmer

Fra 2018 bliver de grønne krav under grundbetalingsordningen udvidet med MFO-markbræmmer, som skal opfylde en række betingelser sammen med MFO-randzoner. MFO-randzoner og MFO markbræmmer kan være op til 20 meter brede og skal indtegnes som selvstændige marker.

I § 6, stk. 2, er anført typer af arealer, der ikke kan omfattes af ansøgning om tilskud. De anførte typer arealer kan dog indgå i den indtegnede ansøgte mark og anses ikke som omfattet af ansøgning om tilskud. De anførte typer af arealer omfatter ikke længere MFO-randzoner, da disse fremover skal indtegnes som selvstændige marker. Der kan fortsat ikke søges om tilskud for MFO-randzoner. Det fremgår af § 8, nr. 6, at det ansøgte areal ikke må være anmeldt i Fællesskema som miljøfokusområder (MFO). Det fremgår endvidere af § 9, nr. 5, litra a, at de målrettede efterafgrøder ikke må anvendes til at opfylde en forpligtelse til at udlægge miljøfokusområder.

2 ansøgningsperioder

Ansøgning om tilskud til målrettede efterafgrøder skal være modtaget i Landbrugsstyrelsen senest ved udløb af fristen for indgivelse af Fællesskema i 2018, jf. dog nedenfor vedrørende "først til mølle-princippet".

I 2018 bliver der to ansøgningsperioder, der begynder hhv. den 1. februar og den 1. marts. Ved åbning for indgivelse af Fællesskema i 2018 offentliggør Landbrugsstyrelsen i IMK de særligt udpegede ID15-områder, der er gældende for ansøgningsperioderne, og de særligt udpegede kystvandoplande.

Et ID15-område kan være udpeget af hensyn til grundvand, af hensyn til kystvand eller af hensyn til både grundvand og kystvand.

Det forventes, at ansøgningsperioderne kommer til at omfatte følgende ID15-områder i de særligt udpegede kystvandoplande:

- Ansøgningsperioden, der begynder 1. februar: ID15-områder udpeget af hensyn til grundvand og ID15-områder udpeget af hensyn til kystvand og med lav retention.
- Ansøgningsperioden, der begynder 1. marts: Alle de ID15-områder, hvor der fra den 1. februar kan søges om tilskud, samt ID15-områder udpeget af hensyn til kystvand og med høj retention.

Et ID15 område betragtes som havende lav retention, hvis ID15-områdets retention er lavere end gennemsnitsretentionen for det kystvandopland som ID15-området er en del af. Et ID15 område betragtes som havende høj retention, hvis ID15-områdets retention er højere end gennemsnitsretentionen for det kystvandopland som ID15-området er en del af.

Antal hektar, der ønskes omfattet af ansøgning af hensyn til henholdsvis kystvand og grundvand

For hvert af de særligt udpegede kystvandoplande fastsætter Landbrugsstyrelsen det antal hektar, der i alt ønskes omfattet af ansøgning om tilskud i de ID15-områder, der er beliggende i kystvandoplandet, og som er åbnet for ansøgning af hensyn til kystvand. For hvert af de ID15-områder, hvor der ønskes etableret efterafgrøder af hensyn til grundvand, fastsætter Landbrugsstyrelsen det antal hektar, der ønskes omfattet af ansøgning om tilskud af hensyn til grundvand. For grundvand fastsættes det ønskede antal hektar således for det pågældende ID15-område, mens det ønskede antal hektar for kystvand fastsættes som en sum for de af kystvandoplandets ID15-områder, der er udpeget af hensyn til kystvand.

Først til mølle-princippet

Ansøgning om tilskud for arealer i de af kystvandoplandets ID15-områder, der er åbnet for ansøgning om tilskud af hensyn til kystvand, kan ikke indgives på et tidspunkt, hvor Landbrugsstyrelsen har registreret ansøgte marker beliggende i ID15-områderne, der samlet set opfylder det antal hektar, der på det pågældende tidspunkt i alt ønsket omfattet af ansøgning om tilskud i ID15-områderne af hensyn til kystvand.

Ansøgning om tilskud for arealer i et ID15-område, der er åbnet for ansøgning alene af hensyn til grundvand, kan ikke indgives på et tidspunkt, hvor Landbrugsstyrelsen har registreret ansøgte marker beliggende i ID15-området, der samlet set opfylder det antal hektar i ID15-området, der ønskes omfattet af ansøgning om tilskud af hensyn til grundvand.

For et ID15-område, hvor der ønskes etableret efterafgrøder af hensyn til både grundvand og kystvand, er det alene det i ID15-området ansøgte antal hektar, der ligger udover det for ID15-området ønskede antal hektar af hensyn til grundvand, der medregnes til opfyldelse af det ønskede antal hektar for kystvandoplandet.

Ansøgningerne prioriteres således efter "først til mølle-princippet".

Når det ønskede antal hektar i alt for de af kystvandoplandets ID15-områder, der er åbnet for ansøgning om tilskud af hensyn til kystvand, er opnået, lukkes der for indgivelse af ansøgning i ID15-områderne. Hvis det samlede ansøgte areal i ID15-områderne herefter falder som følge af foretagne ændringer i Fællesskema, åbnes der igen for indgivelse af ansøgninger for ID15-områderne. Det afgørende for mulighed for indgivelse af ansøgning for ID15-områderne er altså, om det ønskede antal hektar i alt, der på det pågældende tidspunkt er gældende for ID15-områderne, er opnået på dette tidspunkt.

Der gælder tilsvarende bestemmelser for ID15-områder, der alene er udpeget af hensyn til grundvand. Det vil sige, at der lukkes for ansøgninger for ID15-området, når det ønskede antal hektar for ID15-området er opnået, og at der igen åbnes for indgivelse af ansøgninger for ID15-området, hvis der opstår ledige antal hektar.

§§ 8-11 (Betingelser for tilskud)

Mindste størrelsen for det ansøgte areal er ændret fra 0,30 hektar til 0,01 hektar jf. § 8, nr. 3, som er mindste størrelsen for MFO-efterafgrøder.

§ 8, nr. 6, er ændret således, at det ansøgte areal ikke må være anmeldt i Fællesskema som MFO, uanset MFO-typen. MFO-markbræmmer bliver dermed omfattet af bestemmelsen.

I § 9, nr. 5, litra b, er ”herunder ikke anvendes som overskud af efterafgrøder til at opfylde krav om efterafgrøder i medfør af anden lovgivning” udgået. Hvilke arealer, der kan overføres til opfyldelse af krav om udlægning af efterafgrøder i senere planperioder reguleres af den hjemmelslovgivning, hvori muligheden for overførsel fremgår. Af husdyrgødningsbekendtgørelsen § 39, stk. 2, nr. 2, og plantedækkebekendtgørelsens § 12, stk. 2, nr. 2, fremgår det nu eksplicit, at arealer med målrettede efterafgrøder ikke kan opspares og overføres til senere planperioder.

I § 9, nr. 5, litra c, er ”tilskud” ændret til ”betaling”. De målrettede efterafgrøder må dermed ikke etableres med betaling i medfør af anden lovgivning, uanset om der er tale om tilskud eller en anden form for betaling.

Kontrol på stedet (§ 11)

Hvis det ved kontrol på stedet konstateres, at der for det pågældende ID15-område ikke er etableret målrettede efterafgrøder på et ansøgt areal, anses et andet areal, der ikke er registreret i Fællesskema som et ansøgt areal (ikke-ansøgt areal), men hvorpå der er etableret efterafgrøder, som tilskudsberettiget, når nærmere fastsatte betingelser er opfyldt. Det samlede areal, der kan anses som tilskudsberettiget i ID15-området, kan ikke overstige det samlede ansøgte areal i ID15-området.

Betingelserne

- Det ikke-ansøgte areal skal være beliggende i det pågældende ID15-område. Hvilket ID15-område, et areal er beliggende i, fastlægges efter § 5, stk. 3. Det vil sige på samme måde, som ved ansøgning om tilskud i Fællesskema.
- Betingelserne for tilskud i §§ 8-10 med undtagelse af § 8, nr. 4 og 6, skal være opfyldt for det ikke-ansøgte areal. Betingelsen i § 8, nr. 4, der ikke gælder for det ikke-ansøgte areal, er betingelsen om, at de målrettede efterafgrøder skal være etableret på det ansøgte areal. Betingelsen i § 8, nr. 6, der ikke gælder for det ikke-ansøgte areal, er betingelsen om, at det ansøgte areal ikke må være *anmeldt* som MFO i Fællesskema. Det følger af de betingelser for tilskud, der skal være opfyldt for det ikke-ansøgte areal, at det ikke-ansøgte areal *ikke kan anvendes* til at opfylde en forpligtelse til at udlægge miljøfokusområder.
- Det ikke-ansøgte areal skal være registreret (anmeldt) i Fællesskema.
- Kontrolmyndigheden skal have den fornødne adgang til det ikke-ansøgte areal i forbindelse med kontrol på stedet.

§ 17 (Oplysningspligt)

Det fremgår af de gældende bestemmelser, at ansøger i hele perioden, hvor betingelserne for tilskud skal være opfyldt, er forpligtet til uden ugrundet ophold at give Landbrugsstyrelsen meddelelse, hvis betingelserne for tilskud ikke er opfyldt. Meddelelsen skal gives ved at foretage de fornødne ændringer i Fællesskema således, at ansøgningen ikke omfatter arealer, for hvilke betingelserne for tilskud ikke er opfyldt.

Der indsættes bestemmelse om, at ændringer i Fællesskema kan undlades i tilfælde, hvor placeringen af de målrettede efterafgrøder i det pågældende ID15-område ændres, når nærmere fastsatte betingelser er opfyldt.

Betingelserne

- De marker, der er omfattet af den nye placering, skal være beliggende i det pågældende ID15-område. Hvilket ID15-område, en mark er beliggende i, fastlægges efter § 5, stk. 3. Det vil sige på samme måde, som ved ansøgning om tilskud i Fællesskema.
- Betingelserne for tilskud i §§ 8-10 med undtagelse af § 8, nr. 4 og 6, skal være opfyldt for de marker, der er omfattet af den nye placering. Betingelsen i § 8, nr. 4, der ikke gælder for de marker, der er omfattet af den nye placering, er betingelsen om, at de målrettede efterafgrøder skal være etableret på det ansøgte areal. Betingelsen i § 8, nr. 6, der ikke gælder for de marker, der er omfattet af den nye placering, er betingelsen om, at det ansøgte areal ikke må være *anmeldt* som MFO i Fællesskema. Det følger af de betingelser for tilskud, der skal være opfyldt for de marker, der er omfattet af den nye placering, at markerne *ikke kan anvendes* til at opfylde en forpligtelse til at udlægge miljøfokusområder.
- De marker, der er omfattet af den nye placering, skal være registreret (anmeldt) i Fællesskema.
- De marker, der er registreret i Fællesskema, som omfattet af ansøgning om tilskud, er de ansøgte marker, som indgår i grundlaget for beregning af tilskuddet. De marker, der er omfattet af den nye placering, må derfor ikke medføre, at det samlede areal med målrettede efterafgrøder i ID15-området bliver mindre end det samlede ansøgte areal i ID15-området. Ændret placering, der medfører, at det samlede areal med målrettede efterafgrøder i ID15-området bliver mindre, *skal* derfor altid indlægges i Fællesskema.

Det fremgår nu tillige af bekendtgørelsen, at ansøger indtil tidspunktet for udbetaling af tilskuddet til målrettede efterafgrøder skal oplyse, hvis der er ændringer til de oplysninger, der er afgivet i Fællesskema vedrørende anden de minimis-støtte. Oplysningen skal indgives ved at foretage de fornødne ændringer i Fællesskema. Ændringerne skal foretages og indsendes elektronisk ved brug af Miljø- og Fødevarerministeriets Tast selv-service, som kan tilgås via Landbrugsstyrelsens hjemmeside. Ændringer, der ikke indgives via Miljø- og Fødevarerministeriets Tast selv-service, anses som ikke modtaget.

§ 20 (Beregning af reduktion af virksomhedens samlede kvote for kvælstof for planperioden)

”21. april” er foreløbigt ændret til ”23. april”, som forventes at blive fristen for indgivelse af Fællesskema i 2018. Dermed udnyttes muligheden for at fravige den dato (21. april), der er fastsat i § 7 a, stk. 1, i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (gødskningsloven), jf. gødskningslovens § 7 a, stk. 2, 2. pkt.

”organisk gødning” er ændret til ”husdyrgødning og anden organisk gødning” på samme måde som i bekendtgørelse nr. 1092 af 25. september 2017 om plantedække og om dyrkningsrelaterede tiltag.

Dermed anvendes samme benævnelse som i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Der er ikke indholdsmæssige ændringer.

I § 2, stk. 4, i plantedækkebekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1092 af 25. september 2017) henvises til husdyrgødningsbekendtgørelsen. I § 20, stk. 2, henvises derfor ikke længere til plantedækkebekendtgørelsens § 2, stk. 4, men til § 47, stk. 1, i husdyrgødningsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 865 af 23. juni 2017).

Ikrafttræden

Bekendtgørelsen forventes at træde i kraft den 1. januar 2018. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 320 af 5. april 2017 om nationalt tilskud til målrettede efterafgrøder, som dog fortsat finder anvendelse for ansøgninger indgivet for ansøgningsåret 2017.